

Wawel dziś i w przyszłości: Westibul i klatka schodowa przyszłego Muzeum Narodowego.

Pozostaje jeszcze jeden ciekawy szczegół królewskiego wzgórza, t. j. Smocza Jama. Około niej snują się legendy i podania pierwszych zaczątków Polski i królewskiego grodu. Wejście jej obecnie znajduje się w załomie murów zamkowych jako prostopadły szyb. Po kilkudziesięciu stopniach schodzi się do pierwszej, mniejszej groty, z której było pierwotne wyjście na stoki wzgórza od strony „Rybaków“ dzisiaj zamurowane. Wielkim łukiem ciągnie się szereg jaskiń o łącznej długości około 60 metrów. Ściany żłobione w jurajskim wapieniu wskazują, że morze północne, sięgając falami swemi Karpat i rozbijając się o skaliste wysepki Wawelu, Krzemionek i Tyńca, żłobiło te przejścia i korytarze, których mieszkańcem kazali być ludzie legendarnemu smokowi.

Arch. T. Nowakowski.

Dotychczasowy rezultat prac pozornie niewielki, gigantyczne to bowiem czeka nas dzieło, odbudować ze szczątków, odgrzebać z pyłu wieków zaniedbania naszą perłę architektury, królewskie grodziszcze do stanu królewskiej świetności doprowadzić. Na to trzeba czasu i środków, a w te ostatnie strasznie jesteśmy ubodzy. Powoli więc postępuje ta praca odnowicielska, to co może sprawić umiejętność i oddanie się sprawie kierowników robót, wyzyskane



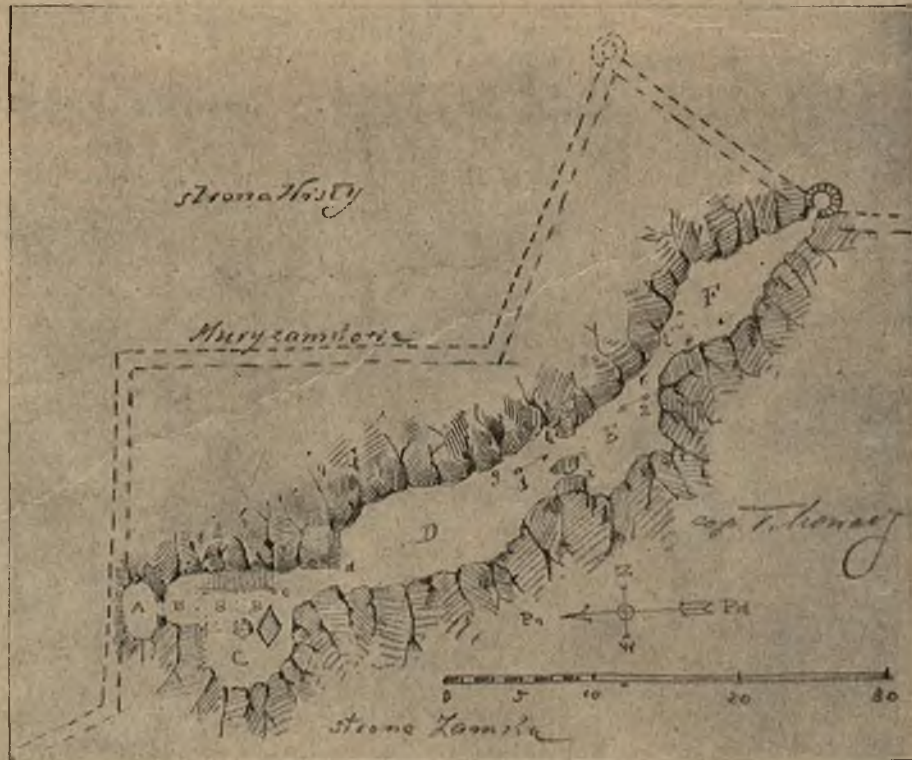
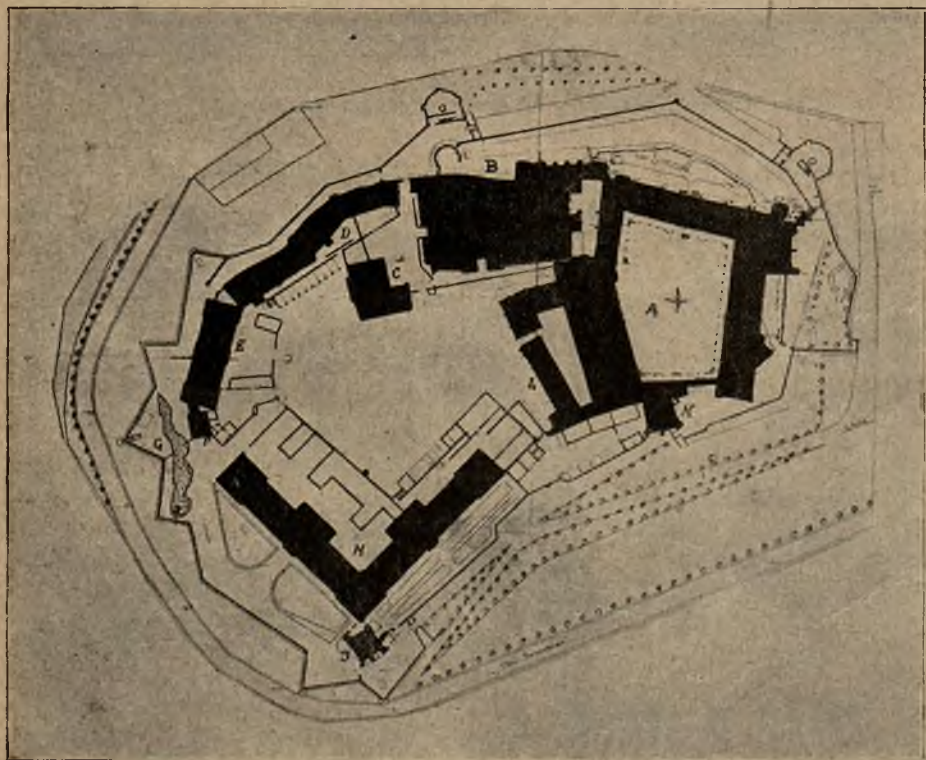
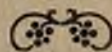
Wawel dziś i w przyszłości: Arkady łączące korytarze z salami przyszłego Muzeum Narodowego.



Wawel dziś i w przyszłości: Fragment środkowej groty Smoczej Jamy w najwyższym miejscu.

jest najdoskonalej. Dyrektorzy-architekci zadanie swe godnie i z zamiłowaniem traktują, skromne jednak ramy budżetu restauracji kładą tamę górnieszym planom. Jak zgodnie uchwalono odnawianie zamku wawelskiego odbywa się ściśle według pozostałych nam szkiców, planów i opisów, stąd powolność tempa prac z powodu konieczności drobiazgowych badań przed ich rozpoczęciem. Sumienność komitetu i kierowników daje rękojmię, że dzieło ich godne będzie cennego zabytku, jaki odnawiają. Trudności większe powoduje gmach przyszłego Muzeum, który nie pozwala ani w części wcielić przewspaniałe projekty Wyspiańskiego, jak jednak widać z załączonych przez nas planów w skromnych ramach poszpitalnych murów starają się kierownicy urządzić gmach jaknajdoskonalej.

Od ostatecznego wykończenia prac dzieli nas jeszcze lata, ale łatwo nam je znieść przyjdzie widząc, że nam Wawel nie leci w gruzy, ale zmartwychwstaje!



Wawel dziś i w przyszłości:

Plan wzgórza wawelskiego. A) Zamek królewski. B) Katedra. C) Dom katedralny. D) Muzeum dycezyjne i przyszłe Muzeum etnograficzne. E) Przyszłe Archiwum krajowe. F) Baszta „żłodzijska“. G) Smocza Jama. H) Przyszłe Muzeum Narodowe. I) Baszta sandomierska. K) Baszta senatorska. L) Stajnie królewskie.

Plan Smoczej Jamy. A) Wejście dawne zamurowane. B) Schody wejścia obecnego. D) E) F) trzy łączące się groty